

Tid, nemlig Konfiturearbejder; i denne Tid, hvor vi nærme os Julen, anvendes der hertil i meget stor Maalestok Kvinder. Jeg tror, det vilde være uheldigt at træffe saa indskrænkende Bestemmelser. Jeg har ogsaa netop i denne Tid haft Lejlighed til at se en meget stærk Virksomhed i et Bogbinderi. I denne Tid, hvor Markedet oversvømmes med en Mængde Bøger og Julehæfter, maa der arbejdes Dag og Nat i Bogbinderier, hvis man skal naa at blive færdig før Julen; det er en Virksomhed, hvis pekuniære Udbytte ikke alene kommer den paagældende Arbejdsgiver, men ogsaa i høj Grad Arbejderne til gode. Der arbejdes Dag og Nat, og paa mange Bogbinderier er der kvindelig Arbejdskraft i meget stor Udstrækning. Men hvorledes skal det gaa med disse Virksomheder, hvis man uden nogen tvingende Grund dertil ved Lovbestemmelse forhindrer, at saadant Natarbejde eller Overarbejde i kortere Tid kan finde Sted, i Særdeleshed i Nærheden af Jul, hvor der bliver nogle Festdage oven paa at hvile sig ud i. I § 5 er jo Antallet af Timer, hvori unge Mennesker mellem 14 og 18 Aar kunne arbejde, indskrænket, den er indskrænket fra 12 til 10 Arbejdstimer, men paa den anden Side er den Fritid, som de paagældende havde Ret til efter den gældende Lov, formindsket med en, i det efter den ny Lov kan jo en saadan Arbejder i og for sig ikke gøre Krav paa mere end to halve Fritimer i Løbet af de 10 Timer, medens han efter den gamle Lov kan gøre Fordring paa 2 Fritimer. Imidlertid kan det jo meget godt være, at de Bestemmelser, her ere truffene om, at der efter 4 samlede Arbejdstimer skal gives mindst en halv Times Hviletid, saaledes som Arbejdet efterhaanden i den industrielle Virksomhed er blevet ændret, kunne være heldige. Derom kan jeg ikke sige noget bestemt, det kan jo være Genstand for et Udvalgs Overvejelse. Men i den gamle Lov af 1873 var det jo saa, at disse Mennesker mellem 14 og 18 Aar inden Kl. 3 skulde have haft en samlet Frihed af 1½ Time. Her, hvor der er Tale om, at disse Mennesker skulde have en halv Times Hviletid, forekommer det mig derfor heldigt, at man dertil knyttede § 9, 1ste Stykke, og ikke lod det staa for sig; der kom da til at staa: „mindst en halv Times Hviletid, hvori de ikke maa beskæftiges eller opholde sig i noget til Fabrikker eller Værksteder hørende Rum, hvori der paa den Tid arbejdes, medmindre Tilsynet dertil har meddelt Arbejdsgiverne skriftlig Tilladelse“. Det forekom-

mer mig i rent formel Henseende at være en Forbedring, saa meget mere som jeg antager, at den højtærede Minister er enig med mig i, at det andet Stykke af § 9 — som jo handler om, at der skal være Adgang for *alle* Arbejdere, slet ikke for disse unge Mennesker og Kvinder alene, men for alle Arbejdere til at faa deres Middagsmad varmet, hvis denne medtages eller bringes, og til i den kolde Aarstid at indtage deres Maaltid i opvarmede Rum — egentlig nok saa godt finder sin Plads i Slutningen af § 14, hvor der i Almindelighed gives Bestemmelser om de Krav, der skulle stilles til Arbejdsstederne. Med Hensyn til § 7 udtalte den sidste ærede Taler, at han var stemt for, at det skulde være en kvindelig Arbejder forbudt at arbejde paa Fabrikker, eller hvad det nu er for en Virksomhed, 4 Uger efter Nedkomsten; han ønskede endogsaa, at dette skulde udstrækkes til 6 Uger. Denne Bestemmelse er jo taget efter det Mønster, der findes i de fleste fremmede Lovgivninger, som overhovedet beskæftige sig med den Ting. De have et Tidsrum af 4 Uger, og kun 2 Stater, nemlig Østerrig og Svejts, tror jeg det er, have 6 Uger. Ogsaa om dette kan man jo sige, at det er jo saare heldigt, at en kvindelig Arbejder faar en saadan Fritid af omtrent 1 Maaned efter Nedkomsten, i hvilken hun ikke maa udføre sit sædvanlige Arbejde. Jeg er ganske enig med den ærede sidste Taler i, at Paragraffen er lidt uheldigt redigeret, for saa vidt som der ogsaa er Tale om Tiden før Nedkomsten, da den jo ikke kan bestemmes. Jeg kan huske, at jeg fra et Øjenvidne har hørt, at en Frue, bedst som hun havde Middagsselskab, maatte forlade Maaltidet og gik ind og fik et Barn. Altsaa, man kan der nøjes med at bestemme Fritiden efter Nedkomsten. Men kommer der ikke let en Ubillighed frem derved, at der er en Mængde Kvinder, som udføre langt mere anstrengende Arbejde, og som have frit Lov til faa Dage efter Nedkomsten at arbejde — en Mængde Kvinder beskæftiges jo navnlig her i Hovedstaden f. Eks. med Vask og Rengøring, Arbejder, som stille meget store Krav til de legemlige Kræfter — kommer der ikke let et lidt ubilligt Forhold frem derved at saadanne Kvinder meget hurtig efter Nedkomsten kunne beskæftige sig med Arbejde, medens derimod en Fabrikarbejderske, hvis Arbejde i mange Tilfælde er meget let — i andre Tilfælde kan det være svært — er nødt til at vente 4 Uger? Kunde man ikke komme frem paa en bedre Maade ved at man sagde, at en saadan Kvinde